

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Les mots composés V-N (*casse-noisettes*) en français contemporain : analyses de corpus (FrWac)

Diplomantka: Jana Kohoutová

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Rozsah: 120 stran vč. bibliografie

Cílem předkládané diplomové práce je analyzovat současná francouzská kompozita typu V-N excerpovaná z korpusu, zejména popsat jejich morfosyntaktické a sémantické vlastnosti.

V teoretické části práce věnovala autorka nejprve obsáhlou kapitolu obecnému vymezení kompozit (s. 11-40), kde postupně představila řadu známých kritérií užívaných pro tento účel v lingvistických pracích různého zaměření, počínaje Darmesteterem (1874) a konče současnými pracemi z oblasti počítačnické lingvistiky. Závěr z této části diplomantka nevyvodila a při zvoleném postupu to ani nebylo dost dobře možné, protože termín „mot composé“ se ve francouzské (a ostatně i v obecné) lingvistice používá k označování dosti různých konceptů. Podobně vyznívá též kapitola druhá (s. 41-60), jejímž jádrem je syntéza diskuse o tom, zda verbální složkou kompozita V-N je slovesný kmen, tvar imperativu nebo tvar 3. sg. indikativu prézenta; mezi těmito koncepcemi si autorka nevybrala a na empirickou analýzu neměla tato otázka vliv. Skutečně zajímavá je až kapitola třetí (s. 61-69), kde se diplomantka opírá o současné studie Florence Villoingové a vyslovuje potřebné hypotézy o chování kompozit V-N v současné francouzštině.

Empirická část práce je popsána v kapitole čtvrté (s. 70-105). Autorka zde z korpusu FrWac vy excerpovala celkem téměř tři tisíce kompozit (škoda, že seznam není připojen v přílohách), při filtrování dat využila mj. také seznam tvarů tranzitivních sloves, které zpracovala v bakalářské práci Kateřina Konopečká (s. 71 – tento pramen bohužel není citován v soupisu literatury). Detailnější analýzu pak provedla pro náhodně vybraný vzorek 200 kompozit (s. 84-98), u nichž si všímala lexikálního aspektu slovesné složky, sémantické proto-role (ve smyslu Dowtyho) nominální složky i celého kompozita, sémantické třídy kompozita (konatel – nástroj – místo – děj) a okrajově též flexe.

Stanovené cíle autorka naplnila, nicméně jako celek působí práce mírně ambivalentním dojmem. Pozitivně je třeba hodnotit excerpce dat z korpusu a jejich analýzu; kromě analýzy flexe, na niž autorka v podstatě rezignovala (s. 102). Pozitivní je také široký bibliografický záběr a detailní využití hypotéz F. Villoingové. Na druhou stranu první dvě kapitoly práce jsou mírně „mimo téma“, točí se v kruhu a analýzy nevedou k žádným závěrům. Z konkrétních problematických míst nebo tvrzení bych uvedl např. následující:

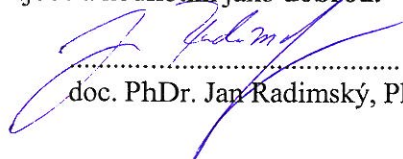
- 1) Na s. 9 autorka tvrdí, že obě složky kompozita mají zhruba stejnou důležitost (*une importance à peu près égale*). Co tím myslí?
- 2) Při pokusu o vymezení kompozit argumentace neorganicky skáče od otázek teoretické lingvistiky k problémům aplikačním v oblasti automatického zpracování přirozeného jazyka (s. 13 a násl.).
- 3) Na s. 17 hovoří autorka o *composés formés avec préfixes*, což je v principu nonsens.
- 4) Zajímavou otázku grafického spojení složek kompozit V-N autorka sice řeší (s. 16-19) a dokonce správně upozorňuje, že pravopisná reforma z roku 1990 obsahovala i doporučení v tomto smyslu, avšak nevyvozuje žádné závěry. V empirické části na s. 71-72 pak bez důkazu tvrdí, že většina kompozit V-N se píše s pomlčkou, a jiné případy ani nezkoumá.
- 5) Podobně v otázce fonetického spojení složek kompozita nejprve správně uvádí, že toto kritérium nelze pro francouzštinu použít, ale v závěru dané pasáže (s. 21) neváhá citovat zastaralé závěry A. Darmestetera o přízvukování jednotlivých složek kompozita, které byly formulovány koncem 19. století, tedy v době, kdy byla experimentální fonetika ještě v plenkách.
- 6) Na s. 34 došla autorka k závěru, že sémantická netransparentnost (opacita) je rysem kompozit. Jak potom vysvětlí ta verbonominální kompozita, která transparentní jsou?

- 7) V popisu exocentricity verbonominálních kompozit (s. 43) se autorka opírá o příklad *rouge-gorge*, který nemá V-N strukturu. Na téže straně uvádí Grevissovou myšlenku, že většina kompozit je exocentrických. Implicitně vyvozují, že tu jde o kompozita typu V-N; pokud ano, která exocentrická nejsou?
- 8) Graf na s. 82 je v důsledku technického zpracování nečitelný, komentář k němu je nejasný. Autorka tu mluví o počtech kompozit v singuláru a v plurálu – má na mysli *token frequency* nebo *type frequency*?

Po formální stránce práce odpovídá požadavkům. Práce je psána francouzsky, úroveň francouzštiny není úplně ideální – autorka např. zaměňuje zájmena *son/leur* (s. 59), neovládá determinanty ve spojení s *autre* (*nous proposons d'ajouter des autres participants* – s. 100), spojení číselného determinantu s počítaným předmětem (*3000 des mots* – s. 61), zaměňuje sémanticky relevantní slovosled adjektiv jako *différent* (*les différents procédés* vs. *procédés différents* – s. 9) apod.

Závěr:

Předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako **dobrou**.

.....
doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 30. května 2017